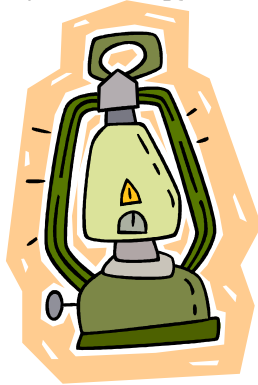


ဖန်မီးအိမ်ရှင်-သို့



ဉာဏ်ဦးမောင်

ဆရာတင်မိုးရဲ့ ဈာပနအခမ်းအနားမှာ ဆရာ့အတွက်ခုလို ဂါရဝပြု နှုတ်ဆက်စကားကို ဝမ်းနည်းဝမ်းသာစွာနဲ့ ပြောရမှာပါ။ ဘာကြောင့် ဝမ်းနည်းရတာလဲဆိုလျှင်ဖြင့် တကယ့်ကိုမှ တန်ဖိုးကြီးမားတဲ့၊ အစားထိုးဖို့ခက်တဲ့ ဆရာ့လိုသူတစ်ဦးကို မြန်မာလူမျိုးတွေအနေနဲ့ ဆုံးရှုံးလိုက်ရလို့ပါ။ ဆရာတင်မိုးဟာဆိုရင် **(Culture)** ဆိုတဲ့ယဉ်ကျေးမှုနဲ့၊ မိမိအမျိုးဘာသာ သာသနာကိုထိန်းသိမ်းရာမှာ စံပြုဖွယ် ပုဂ္ဂိုလ်ထူးတစ်ဦးပါ။ ပြည်ပနိုင်ငံများကို နှစ်ပေါင်းအတန်ကြာ ရောက်ရှိနေထိုင်နေတာတောင်မှပဲ ဆရာဟာ ကိုယ့်လူမျိုးရဲ့ ဝတ်စားဆင်ယင်မှုကစလို့ အပြောအဆို အနေအထိုင်အားလုံးကို လုံးဝမစွန့်လွှတ်ပါပဲ အမြတ်တနိုးထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်သွားတာကို တွေ့ရမှာပါ။ သူတစ်ဦးတည်းသာ ခုလိုထိန်းသိမ်းသွားသလားဆိုတော့ မဟုတ်ပါဘူး။ ဆရာရေးသားခဲ့တဲ့ သူ့ကဗျာ၊ သူ့စာများမှာလည်း အမျိုးဘာသာသာနာကို မြတ်နိုးတန်ဖိုးထားဖို့၊ ကိုယ့်ယဉ်ကျေးမှုကို တန်ဖိုးထား ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ဖို့ တိုက်တွန်းထားတာတွေကို အများအပြားတွေ့နိုင်ပါတယ်။ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးမှာလည်း ဆရာတစ်ဦးရဲ့ ဂုဏ်သိက္ခာ၊ စာရေးဆရာတစ်ယောက်ရဲ့စံပြုထိုက်တဲ့ အနေအထိုင်၊ အိမ်ထောင်ရှင်တစ်ဦးရဲ့ကိုယ်ကျင့်တရား၊ ဖခင်တစ်ဦးရဲ့တာဝန်တွေ ကျေပွန်စွာနဲ့ နေထိုင်သွားခဲ့တာမို့ **(Character)** လို့ပြောရတဲ့ လူ့ကျင့်ဝတ်ပိုင်းဆိုင်ရာမှာ ဆိုလျှင်လည်း စံထားရတဲ့ သူတစ်ဦးပါ။ ကိုယ်ကျင့်တရားပျက်ပြားတဲ့ အမူအကျင့်မျိုး ဆရာပြုလုပ်ခဲ့တယ်ရယ်လို့ လုံးဝမကြား မသိခဲ့ရပါဘူး။ ဆရာ့တစ်သက်တာမှာ လူသားတစ်ဦးအနေနဲ့ ရှောက်ကြည့်ရမည့် ကိုယ်ကျင့်တရားပါမက လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရမည့် ကျင့်ဝတ်တရားများကိုပါ တာဝန်ကျေပွန်စွာ ထမ်းရွက်လုပ်ဆောင်သွားခဲ့တာကို တွေ့ရမှာပါ။ အထူးသဖြင့်တော့ ဆရာတင်မိုးရဲ့ **(Courage)** ရဲစွမ်းသတ္တိကတော့ အသိအမှတ် မပြုပဲမနေနိုင်အောင် ဖြစ်ရပါတယ်။ မတရားမှုကို ခေါင်းငုံ့မခံပဲ အမှန်တရားဖက်ကနေ မားမားမတ်မတ် ရပ်တည်ကာ စွန့်လွှတ်အနစ်နာခံခဲ့တဲ့ ဆရာ့ရဲ့ ရဲစွမ်းသတ္တိမျိုးဟာ တကယ့်ကိုမှ အတုယူစရာ၊ လေးစားအားကျစရာပါ။ ခုလို အဖက်ဖက်က လေးစားလောက်တဲ့ ဆရာဆုံးသွားတော့ အလွန်မှ ဝမ်းနည်းမိရပါတယ် ဆရာ၊ နောက်ပြီးလည်း ဆရာ့ကိုချစ်တဲ့ ဆရာကလည်းချစ်တဲ့ အမိဖမာပြည်သူ၊ ပြည်သားတွေလည်း ဆရာ့ရဲ့နောက်ဆုံးခရီးမှာ လိုက်ပါပို့ဆောင်ချင်ကြမှာ၊ သူတို့ချစ်တဲ့ဆရာ့ကို နောက်ဆုံးနှုတ်ဆက် ဂါရဝပြုလိုကြမှာပါဆရာ၊ သို့ပေမယ့် သူတို့တတွေ ဒီအခွင့်အလမ်းကို မရနိုင်ကြပါဘူး။ ဒီအတွက်လည်း သူတို့ကိုယ်စား ဝမ်းနည်းမိရပါတယ်ဆရာ၊ ဝမ်းသာတယ်လို့ ပြောရတာကတော့ ကိုယ်လေးစားတဲ့ဆရာ၊ ကိုယ်ချစ်တဲ့ဆရာရဲ့ နောက်ဆုံးခရီးမှာ ဆရာ့အလောင်းကို သေးမှာထားပြီး နောက်ဆုံး ဂါရဝပြု နှုတ်ဆက်စကားကို ခုလို ဆိုခွင့်ရတဲ့အတွက်ပါ ဆရာ။

ဆရာဟာဆိုရင် မဖြစ်စလောက်စာလေးရေးသူ စာရေးသူလိုတစ်ယောက်ရဲ့ ကလောင်ဝါနဲ့ နှိုင်းပြောရလျှင်ဖြင့် သားနဲ့ အဖေလောက်မက ကွာခြားပါတယ်။ ဒါကြောင့် သားကလောင်ငယ်တစ်ချောင်းက ဆရာ့နောက်ဆုံးခရီးမှာ တရင်းတနိုး နှုတ်ဆက်စကား ဆိုခြင်းပါ။ နားဆင်ပါဆရာ။

ဆရာလို ကြီးမြတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးမျိုးက သူတပါးတွေက သူ့ဂုဏ်ကို တမင်ထုတ်ဖော်ပြောပြမှ သိကြရမည့်သူမျိုးထဲမှာ မပါပါဘူး။ သူ့ ဂုဏ်သို့သိန်က သူ့အရှိန်ကို အလိုလိုမြှင့်တင်သွားခံရတဲ့ သူမျိုးပါ။ ဒါကြောင့် ဒီနေရာမှာ ဆရာတင်မိုးရဲ့ဂုဏ်ကို အထူး တလည် မပြောတော့ပါဘူး။

ဆရာတင်မိုးနဲ့ စတင်တွေ့ရတဲ့အကြောင်းလေးနဲ့ နောက်ဆုံးတွေ့လိုက်ရတဲ့ အကြောင်းလေးကိုတော့ အမှတ်တရပြောချင်ပါတယ်။ ကဗျာဆရာကြီးဖြစ်တဲ့ ဆရာရဲ့ကလောင်အမည် တင်မိုးဆိုတဲ့ နာမည်ကို စတင်ထိတွေ့မိတာကတော့ ကဗျာမဟုတ်ပါဘူး။ စကားပြေတစ်ခုပါ။ “သချိုင်းကုန်း” ဆိုတဲ့ စာလေးတစ်ပုဒ်ပါ။ အမှတ်မမှားဘူးဆိုလျှင်ဖြင့် အထက်တန်း မြန်မာစကားပြေ လက်ရွေးစဉ်စာအုပ်ထဲမှာ ပါတယ်လို့ထင်ပါတယ်။ ထင်ပါတယ်လို့ပြောရတာက ကိုယ်ကိုယ်တိုင် အထက်တန်းပညာကို သင်ခွင့် မရခဲ့တာကြောင့်ဖြစ်သလို ဒီစာလေးဖတ်ခဲ့ရတဲ့အချိန်ကလည်း အလွန်ငယ်ရွယ်လွန်းသေးတဲ့ ၇ နှစ် ၈ နှစ်အရွယ် လောက်က ဖြစ်တာကြောင့် အလွန်လည်းကြာခဲ့တာကြောင့်ပါ။ စာရေးသူတို့ရွာကနေ အခြားနယ်တနယ်မှာသွားပြီး အထက်တန်းပညာ သင်ယူနေတဲ့ကျောင်းသားကြီးတစ်ယောက်က ကျောင်းပိတ်လို့ရွာပြန်အလာမှာ ပါလာတာကြောင့် အမှတ်မထင် ယူဖတ်မိရာ ကနေ တွေ့ခဲ့ရတာပါ။

ဘာကြောင့် အထူးတလည်မှတ်မိနေတာလည်းဆိုတာကတော့ ငယ်ငယ်က စာရေးသူက သူ့ရဲ့အင်မတန်ကြောက်တတ်ပါတယ်။ ဆရာတင်မိုးရဲ့ ဒီသချိုင်းကုန်းမှာ ဆိုတဲ့စာလေးဖတ်ပြီးတော့ သူ့ရဲ့ကြောက်တဲ့စိတ်ပျောက်သွားပါတယ်။ ဆရာတင်မိုးက သူ့စာထဲမှာ သချိုင်းကုန်းကို ကြောက်စရာကောင်းတယ်လို့ ထင်ထားတဲ့ကလေးတစ်ယောက် သူ့အမေဆုံးသွားတဲ့အခါမှာ တော့ မိခင်ကိုချစ်စိတ်ကြောင့် အရင်ကသူ့ကြောက်လန့်ခဲ့တဲ့သချိုင်းကုန်းလေး၊ သူ့အမေကိုမြှုပ်နှံရာနေရာလေးဖြစ်လာတော့ သူ့အတွက်ခင်တွယ်စရာ ဖြစ်လာပုံကိုရေးထားတယ်လို့ အမှတ်ရမိပါတယ်။ မိခင်ရဲ့စေတနာနဲ့ အမေကိုတွယ်တာတဲ့သားတစ်ယောက်အကြောင်းဖြစ်တာမို့ အမေချစ်တဲ့စာရေးသူအတွက် အလွန်နှစ်သက်ခဲ့ရတဲ့ စာလေးတစ်ပုဒ်ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

ဒီကစလို့ နောင်မှာ တင်မိုးဆိုတဲ့နာမည်ကိုတွေ့တာနဲ့ သူ့ရေးသမျှ အကုန်ဖတ်တော့တာပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဆရာတင်မိုးဟာ စာရေးသူကို စာဖတ်ဖြစ်အောင်၊ စာဖတ်ချင်လာအောင် လှုံ့ဆော်မှုပေးခဲ့တဲ့သူထဲမှာ တစ်ဦးအပါအဝင်ပါ။ ကျေးဇူးပါဆရာ။ ဒါကတော့ ဆရာတင်မိုးနဲ့ စတင်တွေ့ထိလိုက်ရတဲ့ အမှတ်ရစရာလေးပါ။

နောက်တော့ ဖန်မီးအိမ်တို့လို၊ အလှကိုယ်စီတို့လို ဆရာရဲ့နာမည်ကြီးကဗျာများကိုလည်း ဖတ်မိပါတယ်။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တန်ဖိုးထားတတ်အောင်၊ ကိုယ့်ဘဝကို ကိုယ်မြှင့်လိုစိတ်မြင့်မားအောင် ဆရာရဲ့စာများက တွန်းအားပေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာ တင်မိုးကို အများစုက ကလေးကဗျာဆရာ၊ ဘဝကဗျာဆရာအနေနဲ့ အသိများပါတယ်။ တကယ်တော့ဆရာက လူငယ်ကြိုက် အချစ်ကဗျာ၊ အလှကဗျာတွေကိုလည်း ရေးခဲ့ပါတယ်။ ဆရာရဲ့ ဒီကဗျာတွေက အသံချိုမြသလို အဓိပ္ပါယ်လည်း အလွန်လှပပါတယ်။ ဆရာရဲ့ ဒီကဗျာတွေ၊ စာတွေကလည်း လောကကိုချစ်တတ်ဖို့၊ ကမ္ဘာလောကကို အလှဆင်တတ်ဖို့ မီးရှူးတန်ဆောင်များ ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။

ဆရာတင်မိုးနဲ့လူချင်းနောက်ဆုံးတွေ့လိုက်ရတာကတော့ လွန်ခဲ့တဲ့သုံးလလောက်ကပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၃ လလောက်ကဆရာနဲ့ မိုးမခရဲ့ သုံးနှစ်ပြည့် မိတ်ဆုံပွဲမှာတွေ့ကြတော့ ဆရာရဲ့ကဗျာတွေကိုဖတ်ပြီး ကဗျာဆရာဖြစ်ချင်ခဲ့ကြောင်း၊ သို့ပေမယ့် ခုချိန်ထိ ကဗျာဆရာတော့မဖြစ်သေးကြောင်း ပြောပြမိပါတယ်။ ဒီတော့ ဆရာတင်မိုးက ကဗျာဆိုတာ နှလုံးသားနူးညံ့သူတို့မှသာ ပြောင်မြောက်အောင် ရေးစွမ်းနိုင်ကြောင်း ရယ်ရွန်းပတ်ရွန်းပြန်ပြောပါတယ်။ ဒီတော့ စာရေးသူက နှလုံးသားရှိပါကြောင်းပြောပြီး ငယ်ငယ်ကတည်းက သဘောကျလို့ အလွတ်ရနေခဲ့တဲ့ ဆရာကဗျာလေးကို ခုလို ရွတ်ပြခဲ့ပါတယ်။

မေဆိုတာ ဘယ်မှာလဲ၊
မဲတယ်ဖြူတယ် ညိုတယ်ထင့်၊
ခပ်သွယ်သွယ် နေမလားရယ်လို့၊

ကစားမိ သည်စိတ်မှာ၊
 တကယ်တွေ့ပြန်တော့၊
 မေ့နေပြီ ဖြူအညိုတို့၊
 ရင်ဖိုကာ ပြာကနဲပေမို့၊
 ဝေခွဲကာ မနေနိုင်ဘူး၊
 ဘယ်ပန်းခိုင် ဘယ်လိုပန်လို့၊
 ကိုယ်နေဟန် ဘယ်လိုကလေးတောင်မှ၊
 ရေးမသိပါ၊
 မောင်သိတာ တစ်ခုတည်းပါပဲ၊
 တွေ့ဆုံမှာ ရယ်မလိုပဲ၊
 ချိုမယောင် ချစ်တဝက်ကယ်နဲ့၊
 သွားတက်ကလေး ရှက်မှုယာ၊
 ပျူငှာတဲ့ပုံဆန်း ။ ။

ခုလို စာရေးသူကရွတ်ပြတော့ ဆရာက စာရေးသူကို နှလုံးသားရှိတာ ယုံသွားပြီလို့ပြောပါတယ်။ နောက်ပြီးလည်းဆရာက ကိုယ်ငယ်စဉ်ကရေးထားတဲ့ကဗျာ ခုလိုပြန်နားထောင်ရတော့ အသက်ပိုငယ်သွားသလိုခံစားမိရတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ ဟုတ်ကဲ့ ဆရာ၊ ခုလို ဆရာ့ကဗျာ တစ်ခါရွတ်ပြလို့ ဆရာသာ တကယ် ပိုငယ်သွားတယ်။ အသက်တစ်ရက် ပိုရှည်သွားမယ်ဆိုရင် ဆရာ့ ကဗျာတွေကို မနားတမ်းသာ ရွတ်ပြနေချင်လိုက်တာ။ သို့ပေမယ့်ဆရာ၊ဆရာပြောခဲ့သလို လောကမှာက“ချစ်သူတို့သက်တမ်း တိုလှ၏။ မုန်းသူတို့ သက်တမ်းရှည်လှ၏။ ကြေကွဲ၍ မဆုံးပါ” ဆိုသလို ချစ်ရတဲ့ ဆရာ့သက်တမ်းကြ တိုလွန်းလိုက်တာ။ မုန်းသူတွေသက်တမ်းက ရှည်နိုင်လွန်းလှစွာ၊ တကယ့်ကိုမှ ကြေကွဲလို့ မဆုံးနိုင်ဖြစ်ရပါတယ်ဆရာ။

ဆရာဆုံးသွားပြီဆိုတာကြားရတော့ ရုတ်တရက် ဘယ်လိုခံစားလိုက်ရမှန်း မသိအောင်ဖြစ်မိပါတယ်ဆရာ။ လွန်ခဲ့တဲ့ ၁၀ ရက် ခန့်ကပဲ ဆရာနဲ့ဖုန်းထဲမှာ စကားပြောလိုက်ရသေးတာ၊ ဘယ်လိုများဖြစ်ရတာပါလိမ့်လို့ မယုံနိုင်အောင်ဖြစ်ရပါတယ်။ ပိုပြီး တိတိကျကျပြောရရင် မယုံချင်နေမိတာပါ။ ကြားကြားချင်း ဖြစ်လိုက်ရတဲ့ အဲဒီတဒီကို ခုလိုမှတ်တမ်းပြုမိပါတယ်ဆရာ။

“ရုတ်တရက်”
ငှက်တွေလည်း တေးမသီ
နေခြည်လည်း မလင်းလက်
စိတ်ဝိညာဉ် တုန်ခါသွက်

ဆရာ့ ဂယက်။ ဟုတ်တယ်ဆရာ၊ “ဥသြလေး ပိတပီ၊ နွေကြိုတေးကိုသီ၊ ကိုယ့်ရင်မှာ ဝိုးတဝါး၊ ချစ်သူတေးသံလား” ရယ်လို့ ငှက်ကလေးတွေအကြောင်း တေးသီတတ်တဲ့ဆရာ ဆုံးပါးသွားတော့ သူတို့အတ္တုပ္ပတ္တိကို ဆရာ့ကိုယ်စား ဘယ်သူကများ ဖွဲ့သီ ပေးပါတော့မလဲဆရာ။ အသိဥာဏ်အလင်းတွေကို ပေးတတ်တဲ့ဆရာကွယ်လွန်သွားတော့ မသေချာ မရေရာတဲ့ အမှောင် လမ်းမှာ စမ်းတဝါးဝါး “မငြိမ်မသက်၊ စိတ်ယောက်ယက်နဲ့၊ လမ်းပျောက်တူရူ၊ လျောက်လာသူ” တွေကို ဘယ်သူကများ အား ကူလို့ အလင်းရောင်တွေ ပေးနိုင်ပါဦးမလဲဆရာ။ ဆရာ့ကို ဆုံးရှုံးရမှုက သက်ရှိသက်မဲ့အရာအားလုံး တုန်ခါသွားလောက်စရာ ဆုံးရှုံးမှုပါဆရာ။ အလွန်တရာ ကြီးမားလှတဲ့ လှိုင်းဂယက်တစ်ခု၊ မုန်တိုင်းတစ်ခုပါပဲ ဆရာ။

ဆရာ၊ ဘဝတံထွာ ဓမ္မတာအရ ချစ်သူတွေလည်း အချိန်ကြလျင်ဖြင့် သေကြရမှာ၊ မုန်းသူတွေလည်း သေချိန်ကြလျင်ဖြင့် သေ ကြရမှာပါဆရာ။ ဒါဟာ ငြင်းဆန်ရှောင်လွှဲလို့ မရနိုင်တဲ့ ထာဝရသစ္စာတရားတစ်ခုပါဆရာ။ သတ္တဝါတိုင်း သေကြရတာမို့ သေတာချင်းတော့ အတူတူပါပဲဆရာ။ သို့ပေမယ့် ဆရာ၊ မတူနိုင်ကတော့ ရှိနေတာအမှန်ပါ။

ဆရာ၊ ပန်းတွေဆိုတာ မနွမ်းပဲလည်း ကြွေတတ်တာ၊ နွမ်းခြောက်ပြီးလည်း ကြွေတတ်တာပါ။ သတ္တဝါတွေဆိုတာလည်း အရွယ် အိုမှ သေတတ်သလို အရွယ်မတိုင်မီမှာ သေတတ်တယ်ဆိုတာလည်း ဓမ္မတာပါပဲဆရာ။ ဒီအထဲကမှ တချို့ကြံ ဂုဏ်သိန်ညှိုးပြီး

သေတတ်သလို တချို့ကြပြန်တော့ ဂုဏ်ရှိန်ဖြိုးလျက်၊ ဂုဏ်ရှိန်တိုးလျက် သေတတ်ကြပါတယ်ဆရာ။ ဆရာလိုသူမျိုးကတော့ ဂုဏ်ရှိန်တိုး၊ ဂုဏ်ရှိန်ဖြိုးလျက် သေရသူမျိုးပါဆရာ၊ အသက်အရွယ် အတန်နှွမ်းပေမယ့် ဆရာ့ဂုဏ်တွေကတော့ လန်းမြဲ လန်းလျက်နေဆဲပါဆရာ၊ သေတာချင်းတူပေမယ့် ဂုဏ်ညှိုးပြီး သေသူနဲ့ ဂုဏ်တိုးပြီးသေသူတို့အပေါ် ကျန်ရစ်သူများရဲ့ အမှတ်ရ ပုံခြင်း၊ တမ်းတပုံခြင်း၊ လွမ်းရပုံခြင်းတော့ လုံးဝတူနိုင်မယ် မဟုတ်ပါဘူးဆရာ။ ဒါဟာလည်း တကယ့်အမှန်တရား၊ သစ္စာတရား ပါပဲဆရာ။

ဒါကြောင့် ဆရာ့ရဲ့နောက်ဆုံးခရီးမှာ ဟောဒီ သစ္စာဆိုတဲ့ ကဗျာတိုလေးနဲ့ အမှတ်တရ နှုတ်ဆက်ပရစေလားဆရာ။

“သစ္စာ”

မချစ်လည်း သေ
ချစ်လည်း သေ
သေတာခြင်းတော့ အတူတူပေ။

မနှမ်းလျက် ကြွ
နှမ်းလျက် ကြွ
လွမ်းရက်ခြင်းတော့ မတူနိုင်ပေ။ ။

ဟုတ်တယ်ဆရာ
လွမ်းရက်ခြင်းတော့ မတူနိုင်ပါဘူး၊ ဘယ်မှာလာလို့ တူနိုင်ပုံမလဲဆရာ။ ။

ဆရာ ကောင်းရာသုဂတိလားပါစေ။
ဥာဏ်ဦးမောင်
ဇန္နဝါရီလ ၂၆၊ ၂၀၀၇

မှတ်ချက်။ ။ “ဆရာတင်မိုး” သို့ နောက်ဆုံးဂါရဝပြုအခမ်းအနားမှာ ပြောခဲ့တဲ့ နှုတ်ဆက်စကားကို ပြန်လည်ရေးထားပါတယ်။